

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

In circuitu impij ambulat: secundum altitudinem tuam multiplicasti filios
hominum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

*Panē nostrum
quotidianū.*

minum messis, ut mittat operarios in messem suam. Idem nos in oratione
minica iussit orare, dum panem nostrum quotidianum, id est, eloquia dei
cui petere. Nos uero posita oratione, fidentes literis, ingenio & studio, se-
re agimus, donec ipsi facti simus qui uana loquimur & generatio impia
hic custodiri petit propheta. Vnde colligitur, psalmum istum, & si ad tempo-
Christi propriissime sicut omnia referatur, tamen, quia generatio ista non pro-
teribit, donec omnia fiant, etiam ad nostra & omnium secula pertinet. No-
stro sane seculo Turcæ, Iudæi, Cerimonistæ hanc generationem strent. No-
gent, & fere omnem fidem & uniuersum uerbum fidei supplantauerunt
tra quos non est quod agamus, nisi, ut oremus dominum messis, ut exage-
positurus salutem, & locuturus ad eos.

In circuitu impij ambulant: secundum altitudinem tuam multi-
plicasti filios hominum.

Verbum multiplicasti, in hebræo non est. Hieronymus sic: In circuitu impij
ambulant, cum exaltati fuerint uilissimi filiorum hominum. Ego hunc uerum
arbitror nondum esse de tenebris ab ullo erutum, sicut nec illud quod superius
dictum est, probatum terræ. Vtriusque huius loci ignorantia cōfiteor, & omnibus
alijs tribuere eandem nihil uereor, qui hucusque scripserunt.

Pro altera parte, noster dixit, secundum altitudinem, sed pronomen, Tu,
superfluit, & Hiero. ait: cum exaltati fuerint. Omnino ergo altitudinis uoca-
bulum hic esse oportet. Mihi uidetur esse uerbum primitiuum actiuum זללתי Rom,
id est, exaltauit, seu eleuauit, inde me iudice uertitur sic: Sicut exaltauit uilissi-
mos filios hominum. Nam ubi nos multiplicasti habemus, heb. זללתי Zylloth
fœminino genere dicitur, quod significat, uiles, abiectos, leues homines, qua-
les sunt epulones & ganeones, nam hebræis & ij qui conuiujs & luxu ua-
cant, זללתי Zolleim dicuntur masculino genere, ut sic sensus: Generatio ista
circumdedit impios magistros & ambulant simul, sicut ipsa eleuauit & uoluit
eos qui uilissimi sunt etiam filijs hominum, seu inter filios hominum, hoc est,
impios discipulos congregat, & uilissimos magistros exaltar, quales discipu-
los, tales magistros, ut cæci cecos ducant, & ambo in foueam cadant. Quæ uer-
sus sententia, si ullo tempore impleta est, nonne hodie impletissima est? Quis
enim hodie Ecclesiasticis gubernaculis, præficitur nisi sex mundi? Scilicet qui
bus mundus uel uti, uel frui non potest. Atque id merebatur impia ingrati-
do nostra.

*Magistri im-
pij uentrem
curant.*

Iterum hic uidemus impijs magistris tribui, uentris curam, sicut psal. v. Se-
pulchrum patens guttur eorum, dixit. Et Apostolus: Ventrem deum eorum
signauit, dum Zylloth, id est, Epulones odiosissimo nomine eos appellat,
qui non nisi uictum querant. Nec frustra uidetur unum lamed deficere, in uo-
cabulo Zylloth, & littera uaf, in uerbo צרם Crym, quasi utrinque speciem esse,
re ipsa deficiente, cum reuera non sint exaltati, & ipsi longe alius quam epulones ha-
beri uelint, sed hæc cabalisticis, seu potius curiosis & otiosis.

*Nostra trans-
latio.*

Nostra translatio potest huic sententiæ sic aptari: In circuitu impijambu-
lant, id est, multi undique circumdantes & circumdati, tam discipuli, quam magistri
impij, ambulant & perseverant in uijs suis, quia tu multiplicasti filios homi-
num secundum

IN PSALMUM XII

num secundam altitudinem tuam, id est, in locum potestatis tue constituisti non filios dei, sed filios hominum, eosque non qui rari & boni sunt, sed multos & qui vtilissimi inter eos sunt. Sancti patres, filios hominum, ad filios dei referunt. Et altitudinem, alij secretum consilij, alij gratiam & misericordiam dei sine merito hominum datam putant. Quorum sententiam non damno, sed licet veralem esse non credo.

PSALMUS DVODECIMVS, hebræus tertiusdecimus,

Ad victoriam psalmus David.

Vsquequo domine obliuisceris me in finem? Vsquequo auertis faciem tuam a me? Vsquequo ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem? Vsquequo exaltabitur inimicus meus super me?

Vsquequo domine obliuisceris me in finem? Vsquequo auertis faciem tuam a me? Vsquequo ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem? Vsquequo exaltabitur inimicus meus super me? Respice, responde mihi domine deus meus, illumina oculos meos nequando odormiam meo. Nequando dicat inimicus meus per uallem aduersus eum, tribulantes me exaltabim quoniam lapsus fueris. Ego autem in misericordia tua speraui, exaltabit cor meum in salute tua, cantabo domino quoniam respicit michi.

Simplicitas ista hebræa magis placet, & non nihil ad affectum facit, qua repetit quater idem uocabulum, usquequo, pro quo uarietatis amans interpres, in tertio loco, quod diu posuit, nec sine affectus iniuria. Generalis sententia psalmi esse uidetur, in persona eorum dicti, qui similia David patiuntur, hoc est mortem & infernum, in persona eorum dicti, qui similia David patiuntur, hoc est mortem allegat, & pugnat cum desperatione, misericordiam dei predicans. Quod & indicat uehementissimum exordium, quod quatuor questionibus contentiosis & acerbis prouert, cum enim in omni tribulatione mora sit grauis, in hac spirituali est grauisissima. Adeo ut psal. vii. dicat: In ueteravi inter omnes inimicos meos. Et psal. xxxj. Quoniam tacui, in ueterauerunt ossa mea, dum clamarem tota die. Ita & hic quater expostulans nimiam dilationem diuini auxilij, queritur sese in finem derelictum, immo obliuioni datum, hoc est, desperatum & nunquam recipiendum, sic enim apparet in hac pressura aeternæ mortis constitutus. Emphasis itaque est in singulis uerbis, quibus iratum deum exprimit, quantum est in sensu & affectu spiritus: Non solum me derelinquis tanquam periturus & obseruaturus, sed etiam obliuisceris tanquam extinctum, deletum de libro uitæ & memoria tua, reprobatum penitus nunquam uisurus, nec hoc ad tempus, sed in finem & aternaliter, ut nihil reliquum sit spei, quin sim cum damnatis perdendus in aeternum: Quod si etiam hic clamem ualidissima uoce & inuocem te, ecce non modo non exaudis, sed etiam, ne audias, auertis faciem tuam a me, factus inexorabilis.

Pro patientia
bus mortem &
infernum.

Nonne apertis uerbis hunc asperrimum & amarissimum affectum pingit, qui deum undique auersum, aduersarium, implacabilem, inexorabilem, aternaliter iratum sentit? Hic enim spes desperat & desperatio simul sperat, uiuitorum solus ille gemitus inenarrabilis, quo spiritus interpellat, incubas super aquas te. Gemitus inenarrabilis optas, ut Gen. i. dicat. Nemo hanc intelligit, qui non gustarit, non agunt inenarrabilis sunt hæc obiectis & pharasmaibus, sicut speculatores ludere possunt quieti, sed in timo immortalis uitæ, id est, anime sensu: Immortalis est quæ patitur, immortalia sunt

Aa n lia sunt